

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság a **dr. Fazekas Tamás ügyvéd** (1055 Budapest, Nyugati tér 6. III/6.) és a **dr. Zeke Ügyvédi Iroda** (4024 Debrecen, Liszt Ferenc utca 4., ügyintéző: dr. Zeke László ügyvéd) által képviselt

() felperesnek a **dr. Ördög István** igazgató által képviselt **Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal** (1117 Budapest, Budafoki út 60.) alperes ellen menekültügyi határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

Ítéletet:

A bíróság az alperes 2009. november 18-án kelt 106-2-14043/10/2009-M. számú határozatát megváltoztatva a felperest - a döntésben szereplő gyermekeire kiterjedően - oltalmazottként elismeri.

Egyebekben a bíróság a keresetet elutasítja.

A peres felek költségeiket maguk viselik.

Az eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az iraki állampolgárságú kérelmező menedékjogi kérelmében hivatkozott arra, hogy a hatsham törzshöz tartozó felesége családjá halálosan megfenyegette őt, mert azzal gyanúsították meg, hogy a kérelmező családi házában tárolt műkincseket a felperes ellopta. A kérelmező állítása szerint mindaddig nem tudott arról, hogy házában műtárgyakat tárolnak, amíg 2004-ben feljelentést nem tett a lakás feldúlása, betörés miatt. A felperes elmondása szerint rokonai attól tartottak, hogy a büntető feljelentés kapcsán az elrabolt műkincsekről is tudomást szereznek a hatóságok. A történet eredményeként a kérelmező házastársát a feleség testvérei magukkal vitték, a felperes állítása szerint a későbbiekben válásukat is erőltették. A kérelmező előadta, hogy a rendőrségi feljelentés után is fenyegetve érezte magát, hiszen többször talált lövedékeket a falban, Haider nevű fiát Irakban egy napra elrabolták. A kérelmező elmondása szerint a 2005-ben lefolytatott válás óta feleségét nem látta, 2007-ben két gyermekével Szíriába távozott. Ezt követően kétszer tért még vissza Irakba, hogy eladjon néhány holmit a lakásából, ezek néhány napos látogatások voltak, de ennek során is megbizonyosodott arról, hogy házát kiürítették. A felperes elmondása szerint a közte és rokonok között kialakult konfliktusban az is közrejátszott, hogy felesége síta, míg ő a Saddam Hussein rendszer híve volt, így jelenleg feleségének családjá hazájában nagyon

befolyásos, a kérelmezőt állandóan követték és megfigyelték.

Az alperes **2009. november 18-án kelt 106-2-14043/10/2009-M. számú határozatával** az elismerés iránti kérelmet mind a menekültkénti, mind az oltalmazottkénti elismerés tekintetében elutasította, megállapította, hogy a visszaküldés tilalma fennáll.

A hatóság álláspontja szerint a kérelmezőt felesége családtagjai részéről érték gazdasági okon alapuló zaklatások, amelyek nem indokolják a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: **Met.**) 6. § (1) bekezdése szerinti védelmét.

Mindezeket túl a közigazgatási szerv megítélése szerint a kérelmező által előadottakban lényeges ellentmondások fedezhetők fel, ez alapján a kérelmező szavahihetősége, történetének valóságtartalma kétségbe vonható.

Az alperesi hatóság 17 pontba szedve részletezte a felperes általa aggályosnak minősített nyilatkozatait, kiemelte a Magyarországra tartó utazással kapcsolatban fellelhető, az okmányokra vonatkozó és az alaptörténettel kapcsolatos ellentmondásokat. A kérelmező által előadott történetet több ponton életszerűtlennek minősítette a közigazgatási szerv, az alperes a feljelentések és a feleségtől való elválás kapcsán több logikai buktatóra utalt.

A kharidzsita vallásra nézve ismertette a rendelkezésre álló országinformációkat a hatóság és ennek alapján vonta kétségbe a felperes hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó nyilatkozatait.

Az oltalmazottkénti elismerés kapcsán a közigazgatási szerv kiemelte, hogy a kérelmező lakóhelyén - Bagdadban - nem olyan mértékben aggasztó a biztonsági helyzet, hogy a polgári személyek élete vagy testi épsége önmagában az ott tartózkodás miatt tényleges veszélybe kerül, ugyanis ezt az országinformációk nem támasztják alá, ezért a **Met.** 61. § egyik pontja alapján sem indokolt a felperes oltalmazottkénti elismerése. E körben az alperes hivatkozott a **Met.** 59. § (1) bekezdés c) pontjára is.

A visszaküldési tilalom tárgyában azonban a hatóság úgy vélte, hogy a Közép-Irakban jelenleg uralkodó rossz biztonsági és egzisztenciális körülmények miatt a felperes hazája nem tekinthető biztonságos származási országnak.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatásával menekültkénti, másodlagosan oltalmazottkénti elismerését indítványozta. A felperes harmadlagos kereseti kérelme a közigazgatási döntés hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra kötelezésére irányult, perköltség megítélése mellett.

A felperes megítélése szerint üldözés fennáll vallási, politikai okból eredően, azonban a menekültügyi eljárásban előadottak alapján egy olyan meghatározott társadalmi csoport tagjának is tekinthető, amely esetében a befolyásos családdal szemben nincs hatékony védelem az állam részéről. A határozatban idézett ellentmondások abból adódhattak, hogy a közigazgatási szerv nem tett eleget a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettségének teljes mértékben.

A felperes megítélése szerint a határozatban is idézett országinformációk oltalmazottkénti elismerését alátámasztják a **Met.** 61. § c) pontja alapján. Az ügyfél megítélése szerint a befogadottkénti elismerés gyakorlatában az alperes folyamatosan jogsértő gyakorlatot folytat, kiüresíti az oltalmazotti kategóriát, mert megítélése szerint visszaküldési tilalom abban az esetben állapítható meg, ha érdemtelenység miatt az oltalmazotti elismerés kizárt.

Az alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását indítványozta, perköltség megítélése mellett.

A hatóság továbbra is úgy vélte, hogy a felperes nem számolt be a Genfi Egyezményben foglalt okokon alapuló és személye - illetve gyermekei személye ellen - irányuló zaklatásról vagy üldöztetésről, másrésztől menekülési történetében a közigazgatási szerv olyan ellentmondásokat talált, amelyek alapjaiban kérdőjelezik meg a külföldi által elmondottak igazságtartalmát. A kérelmező nyilatkozatai nem csupán idegenrendészeti előzetes vizsgálati és érdemi meghallgatási jegyzőkönyveinek összevetése alapján kerültek ellentmondásba, de a felperesnek az egyes meghallgatások alkalmával sem sikerült egy koherens, egybehangzó menekülési történettel előállnia.

Az alperes változatlanul fenntartotta azon álláspontját, mely szerint a felperes és gyermekei oltalmazottként nem ismerhetők el, mivel Bagdadban nem áll fenn a polgári személyek életének vagy testi épségének súlyos fenyegetettsége, fegyveres konfliktus során alkalmazott megkülönböztetés nélküli erőszak következtében. Mindezek mellett azonban az ügyfelek lakóhelyére, Közép-Irakra jellemző általános rossz biztonsági helyzetre való tekintettel a Met. 45. §-a szerinti visszaküldési tilalom fennáll.

A kereset részben megalapozott.

A bíróság az alperesi határozatot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. (a továbbiakban: **Ket.**) 109. §-a, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: **Pp.**) 324. § (2) bekezdésének a) pontja és a 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján, a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, a tényállást a peres felek nyilatkozatai, az általuk csatolt okirati bizonyítékok, továbbá a közigazgatási iratok tartalma alapján állapította meg.

A bíróság a védelmi kategóriák sorrendjében haladva megvizsgálta, hogy a felperes megfelel-e vagy sem a menekültkénti, illetve az oltalmazottkénti elismerés feltételeinek.

A Met. 7. § (1) bekezdése értelmében a menekültügyi hatóság - a 8. § (1) bekezdésben foglalt kivétellel - **menekültként** ismeri el azt a külföldit, aki igazolja vagy valószínűsíti, hogy rá nézve a Genfi Egyezmény 1. cikkével összhangban a 6. § (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak.

A Met. 6. § (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaság menekültként ismeri el azt a külföldit, aki faji, illetve vallási okok, nemzeti hovatartozása, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása, politikai meggyőződése miatti üldöztetése vagy az üldözéstől való megalapozott félelme miatt származási országán kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja a származási országa védelmét igénybe venni.

A Met. 12. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság **oltalmazottként** kiegészítő védelemben részesíti azt a külföldit, aki nem felel meg a menekültkénti elismerés feltételeinek, de fennáll annak a veszélye, hogy származási országába történő visszatérése esetén őt súlyos sérelem érné, és nem tudja, vagy az e veszélytől való félelmében nem

kívánja a származási országa védelmét igénybe venni.

A Met 61. §-a szerint az elismerés feltételeinek vizsgálata során súlyos sérelemnek tekintendő

- a) a halálbüntetéssel fenyegetés;
- b) a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása;
- c) a polgári személy életének vagy testi épségének súlyos fenyegetettsége, amely nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktus során alkalmazott megkülönböztetés nélküli erőszak következménye.

A Genfi Egyezményben rögzített öt okon alapuló üldözéstől való megalapozott félelmet a következetes bírói gyakorlat csak abban az esetben tudja érdemben vizsgálni, ha - írásbeli bizonyítékok hiányában - a kérelmező nyilatkozatai aggálytalanok, ellentmondásoktól mentesek és meggyőzőek.

A bíróság osztotta az alperes álláspontját abban, hogy a kérelmező előadása e követelményeknek nem felelt meg, így a felperes nem tudta valószínűsíteni, hogy menekültkénti elismerése a Met. - fentebb idézett - 6. § (1) bekezdése alapján indokolt lenne.

A bíróság nem kívánja megismételni a sérelmezett közigazgatási döntésben idézett ellentmondásokat, ezekkel egyetértve rámutat arra, hogy menekültügyekben a tényállás tisztázása a konkrét egyedi ügy jogilag releváns tényeinek pontos megállapítását jelenti, amely a menekültügyi eljárás sajátos - humanitárius - jellegének figyelembe vételével, szakszerű interjú-technikával, érdemi meghallgatással folytatható le jogszerűen. Mindezek miatt a bíróság a törvényességi felülvizsgálat során - az eljárási szabályok betartásán túl - azt is ellenőrzi, hogy az interjú a kérelmező megfelelő fizikai-pszichikai állapotában zajlott-e, az ügyintéző egyszerű (nem a kérelmező számonkérését avagy összezavarását célzó) és a menekülés lényegét érintő kérdéseit a szakmai szabályoknak megfelelően tette-e fel, a külföldi lehetőséget kapott-e története teljes előadására, nyilatkozatai esetleges kiegészítésére, pontosítására. A bíróság e kérdések törvényességi felülvizsgálatát mindig az egyedi ügy sajátosságait figyelembe véve végzi el, a felperes esetében úgy vélte, hogy a hatóság tényállás-felderítési kötelezettségének a fenti szabályok betartásával messzemenőig eleget tett. Az átlagosnál jóval hosszabb ideig tartó, két részletben tartott meghallgatás több ponton is lehetőséget adott a kérelmezőnek állításai valószínűsítésére, az ügyintéző az üldöztetés okainak feltárását célzó, szakszerű kérdéseket tett fel, az interjútechnika a jegyzőkönyv tanúsága szerint kiválóan követte a szakmai sztenderdeket. Mindezek miatt a bíróság megítélése szerint sem a tényállás feltárásának hiányosságaiából következtek a felperesi nyilatkozatok ellentmondásosságai.

Az oltalmazottkénti elismerés és a visszaküldési tilalom tárgyában a bíróság álláspontja a következő.

A Met. - fentebb idézett - 61. § a) pontjában szereplő halálbüntetéssel fenyegetés a kérelmező tekintetében fel sem merült, ezért a közigazgatási szervnek az oltalmazottkénti elismerésről szóló döntés kapcsán a Met. 61. § b) és c) pontjában foglaltak esetleges fennállását kellett megvizsgálni.

Az alperes nem fejtette ki határozatában, hogy a Met. 45. § (1) bekezdésében meghatározott esetek közül **melyik alapján** állapította meg a visszaküldési tilalmat. Ellenkérelmében azonban rögzítette, hogy az embertelen vagy megalázó bánásmódnak a származási ország általános biztonsági és emberi jogi helyzetéből fakadó veszélye miatt határozott úgy, hogy a felperes nem küldhető haza. Ez azonban visszavezet az oltalmazottkénti elismerés vizsgálatához, hiszen annak - a Met. 61. § b) pontja esetén - **visszaküldési tilalommal azonos feltétele**, hogy a kérelmező személye ki legyen téve a kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés veszélyének.

Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely személyes fenyegetettséget követelne meg a Met. 61. § b) pontján alapuló oltalmazottkénti elismerés feltételétül, a kérelmező konkrétan egy meghatározott **típusú sérelem veszélyének** van kitéve.

A bíróság ismételten hangsúlyozza, hogy a Met. 61. § b) pontján alapuló oltalmazottkénti elismerés **visszaküldési tilalommal azonos feltétele**, hogy a kérelmező személye ki legyen téve a kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés veszélyének.

Általános biztonsági és emberi jogi helyzet alapján nem csupán a Met. 61. § c) pont alá tartozó eset fennállása esetén van lehetőség oltalmazottkénti elismerésre, mert a fegyveres konfliktuson kívül más olyan általánosabb szituáció is adódhat, amelyben fennáll a kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód áldozatává válásának valós veszélye.

Az alperes megállapította, hogy a felperes számára hazatérése esetén a származási országa általános biztonsági és emberi jogi helyzete következtében fennáll az embertelen, megalázó bánásmód veszélye.

Erre tekintettel a Met. 61. § b) pontja alapján – a 15. §-ban meghatározott kizáró ok hiányában – oltalmazotti státuszban kellett volna részesítenie a felperest.

A védelmi kategóriák elhatárolásakor továbbá nem annak van jelentősége, hogy mennyire általános vagy nem általános a veszély, hanem annak, hogy milyen okon alapul. Ha egy kérelmező megfelel a magasabb védelmi kategória feltételeinek is, akkor a magasabb szintű védelemben kell részesíteni.

A bíróság e körben utal a Met. 40. §-ához fűzött törvényi indoklásra: „*A Törvény a menekültügyi eljárás sajátos jellegének megfelelően, az eljárási irányelv 8. cikk (2) bekezdésének a) pontjával összhangban hangsúlyozza, hogy minden egyes kérelemben az elismerését kérő helyzetének egyéni értékelése alapján kell dönten. Ennek az elvnek a menekültügyi eljárás minden szakaszában érvényesülnie kell. A fentiekből következően a menekültügyi eljárásban nem azt kell vizsgálni, hogy az elismerését kérő származási országában milyen az általános emberi jogi helyzet, hanem minden egyes esetben azt az üldözési okot kell megvizsgálni, amelyre az elismerését kérő hivatkozik, és minden egyes esetben egyedileg kell eldönteni, hogy az elismerését kérő származási országa az elismerését kérő számára kíván-e vagy tud-e védelmet biztosítani.*”

A Met. 45. § (1) bekezdése egyrészt magában foglalja a menekültként elismerés feltételeit, vagyis az öt genfi ok miatti üldözést. A Met. 45. § (1) bekezdése második mondata pedig a

súlyos sérelem fogalmát meghatározó, Met. 61. § a) és b) pontjával, továbbá az „*Európai Unió 2004/83/EK sz. irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról*” (ún. **Kvalifikációs Irányelv**) 15. Cikk a) és b) pontjával, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: **EJEE**) 3. Cikkével azonos szövegezésű, és ugyanúgy az ezen 3. Cikkben foglalt tilalom érvényesítésére szolgál.

Ha tehát a Met. 45. § (1) bekezdése alapján megállapítható, hogy az adott kérelmező visszaküldése sértené az ebben meghatározott tilalmat, azaz az EJEE 3. Cikkét, akkor megállapítható az is, hogy **a sérelem veszélye valós**, és ebből következően megfelel a Met. 61. § a) vagy b), illetve a Kvalifikációs Irányelv 15. cikk a) vagy b) pontjának is, azaz az oltalmazotti elismerés kritériumának. Sem a Kvalifikációs Irányelv, sem az azt átültető magyar menedéjogi szabályozás nem határoz meg a súlyos sérelem valós veszélyén és a kizáró okok hiányán kívül semmilyen további feltételt az oltalmazottkénti elismeréshez.

Hasonló jogértelmezést fejtett ki a Fővárosi Bíróság 24.K.33.913/2008., 17.K.33.301/2008/15., valamint 17.K.30.307/2009/8. számú ítéletében.

A bíróság a határozatban is idézett Met. 59. § (1) bekezdés c) pontja kapcsán hangsúlyozza, hogy a törvény indokolása szerint a c) pont akkor alkalmazható, ha a menekültügyi hatóság a kérelmező *együttműködésének hiánya* miatt nem rendelkezik elegendő információval az ügy elbírálásához. Jelen eljárásban azonban erről nem volt szó, hiszen a felperes minden meghallgatásán együttműködően részt vett. Nyilatkozata annyiban volt ellentmondásos, hogy az az üldözés veszélyét nem támasztotta alá, azonban a bíróság fentiekben kifejtett érvei szerint a súlyos sérelem veszélyét igen.

Mindezek alapján a bíróság az alperes határozatát a Met. 68. § (5) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperest oltalmazottként ismerte el.

A Met. 34. §-a értelmében jelen eljárás tárgyi költségmentes.

A részleges pernyertességre tekintettel a peres felek költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet elleni jogorvoslat lehetőségét a Met. 68. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2010. december 17.

A kiadmány hitelével:

Dr. Nagy Anita s.k.
bíró